

मोबाइल नम्बर पोर्टेबिलिटी (एम.एन.पि.) सम्बन्धी नियमावली, २०७८

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ६१ ले दिइएको अधिकारको प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ।

परिच्छेद -१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(क) यो नियमावलीको नाम “मोबाइल नम्बर पोर्टेबिलिटी सम्बन्धी नियमावली, २०७८” रहेको छ ।

(ख) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा,

(क) “ऐन” भन्नाले दूरसञ्चार ऐन, २०५३ सम्झनुपर्छ ।

(ख) “प्राधिकरण” भन्नाले दूरसञ्चार ऐन २०५३ बमोजिम स्थापना भएको नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण सम्झनुपर्छ ।

(ग) “उपभोक्ता” भन्नाले मोबाइल दूरसञ्चार सेवा प्राप्त गरेको वास्तविक वा कानूनी व्यक्ति सम्झनुपर्छ ।

(घ) “सेवा प्रदायक” भन्नाले दूरसंचार ऐनको दफा २४ बमोजिम दूरसंचार सेवा संचालन गर्न अनुमतिपत्र पाएको व्यक्ति/संस्था सम्झनुपर्छ ।

(ङ) “दातृ सेवा प्रदायक” भन्नाले सेवा प्रदायक जसबाट ग्राहकहरू आफ्नो नम्बर पोर्टिङ्ग गरि अर्को सेवा प्रदायकको नेटवर्कमा जान निवेदन दिन्छन् भन्ने सम्झनुपर्छ ।

- (च) “प्रापक सेवा प्रदायक” भन्नाले ग्राहकहरूले पोर्टिङ्ग गरि सेवा लिन चाहेको सेवा प्रदायक सम्झनुपर्छ ।
- (छ) “मोबाइल नम्बर पोर्टेबिलिटी सेवा (एमएनपि सेवा)” भन्नाले नेपालमा मोबाइल भ्वाइस सेवा प्रयोग गरिरहेका उपभोक्तालाई आफ्नो नम्बर परिवर्तन नगरीकन सेवा प्रदायक परिवर्तन गर्न सक्ने सुविधा सम्झनुपर्छ ।
- (ज) “नम्बर पोर्टेबिलिटी क्लियरिङ्ग (एन.पि.सि) हाउस” भन्नाले एमएनपि सेवा संचालन गर्नको लागि स्थापना गरिएको केन्द्रिकृत क्लियरिङ्ग हाउस सम्झनुपर्छ ।
- (झ) “नम्बर” भन्नाले अक्षर/संख्या वा संकेतहरूको श्रृंखला वा यसको मिश्रण सम्झनुपर्छ जसले नेटवर्क समाप्तिको विन्दु परिभाषित गर्छ र सम्बन्धीत उपभोक्ता, निवेदक, सञ्चालक, दूरसञ्चार नेटवर्क र दूरसञ्चार सेवामा सूचना सम्प्रेषण गर्न मद्दत गर्दछ ।
- (ञ) “प्रति पोर्ट कारोबार शुल्क” भन्नाले प्रापक सेवा प्रदायकले नम्बर पोर्टेबिलिटी क्लियरिङ्ग (एन.पि.सि) हाउसलाई मोबाइल पोर्टिङ्गको अनुरोधको सफल कार्यान्वयन वापत तिर्ने शुल्क सम्झनुपर्छ ।
- (ट) “पोर्टिङ्ग” भन्नाले प्रापक सेवा प्रदायकले अर्काको नेटवर्कमा भएको नम्बरलाई आफ्नो नेटवर्कमा हस्तान्तरण गर्न स्वीकृति प्रदान गर्नको लागि अनुरोध गर्ने, दातृ सेवाप्रदायकले त्यस्तो अनुरोध स्वीकृत गरेपछि प्रापक सेवा प्रदायकको नेटवर्कमा सो नम्बरको व्यवस्था गर्ने, दातृ सेवा प्रदायकको नेटवर्कबाट त्यस्तो नम्बर निष्क्रिय बनाउने र सबै सेवा प्रदायकलाई नम्बर पोर्टेबिलिटी क्लियरिङ्ग (एन.पि.सि) हाउसबाट त्यस्तो नम्बर सफलतापूर्वक हस्तान्तरण भएको र हाल प्रापक सेवा प्रदायकको नेटवर्कमा सक्रिय भएको सूचित गर्ने प्रक्रिया सम्झनुपर्छ ।
- (ठ) “पोर्टिङ्गको अवधि” भन्नाले पोर्टिङ्ग प्रक्रिया शुरु गरिएको समय देखि सो प्रक्रिया समाप्त भएको समय बीचको अवधि सम्झनुपर्छ ।

(ड) “रुटिङ्ग” भन्नाले एक सेवा प्रदायकबाट अन्य सेवा प्रदायककोमा विशुद्धताका साथ, एकरूपताका साथ र समयमा नै उपलब्ध हुने गरी प्राधिकरणले अनिवार्य गरेको तरिका प्रयोग गरी पोर्टिङ्ग गरिएको र नगरिएको दुवै नम्बरका उपभोक्ताको ट्राफिक उपलब्ध गराउने प्रक्रिया सम्झनुपर्छ ।

परिच्छेद -२

सामान्य अख्तियारी सम्बन्धी

३. एमएनपि सञ्चालक सम्बन्धी व्यवस्था:

- (क) नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले नेपालमा एमएनपि सेवा संचालन गर्न कुनै एक व्यक्तिलाई अख्तियारी दिनेछ । यस अख्तियारी बमोजिम एमएनपि सञ्चालकलाई सम्झनुपर्छ । मोबाइल सेवा प्रदायक परिवर्तनको लागी आवश्यक नम्बर पोर्ट्याबिलिटी क्लियरिङ्ग (एन.पि.सि)हाउस सेवाको लागी चाहिने पूर्वाधार स्थापना, संचालन, व्यवस्थापन, समन्वय र मर्मत गर्ने लगायतका अख्तियारी प्राप्त हुनेछ ।
- (ख) नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले प्रतिस्पर्धात्मक बोलपत्र प्रक्रिया अवलम्बन गरी एमएनपि सञ्चालक छनौट गर्नेछ ।
- (ग) प्रतिस्पर्धात्मक बोलपत्र प्रक्रियाबाट छनौट भएको निवेदकलाई नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले अख्तियारी पत्र जारी गर्नेछ । छनौट भएको बोलपत्रदाताले नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले तय गरेको पूर्वशर्तहरू तोकिएको समयभित्र पूरा नगरेमा दोस्रो छनौट भएको बोलपत्रदातालाई अख्तियारीको पत्र उपलब्ध गराउनेछ । त्यस्तो अख्तियारी पत्रको अवधि बढीमा पाँच (५) वर्षको हुनेछ ।

४. एमएनपि सञ्चालकको काम, कर्तव्य र दायित्व: एमएनपि सञ्चालकको काम, कर्तव्य र दायित्व निम्नानुसार हुने छः

(क) एमएनपि सञ्चालकले नेपालमा एमएनपि सेवाको सक्षम, कुशल र प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नको लागि नम्बर पोर्ट्याबिलिटी क्लियरिङ्ग (एन.पि.सि)हाउस प्रणालीकोसञ्चालन र व्यवस्थापन गर्नेछ ।

(ख) एमएनपि सञ्चालकले स्थापना गरेको एमएनपि सेवालाई सबै दूरसंचार सेवाप्रदायकहरूले एक आपसमा नम्बरहरूको पोर्टिङ्गलाई सहयोग गर्ने उद्देश्यको लागि प्रयोग गर्नेछन् । एमएनपि संचालकले सम्बन्धित विवरणहरू अध्यावधिक गर्नुपर्नेछ र उक्त विवरणहरू दूरसंचार सेवा प्रदायकहरूलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । उक्त अध्यावधिक विवरणहरू दूरसंचार सेवा प्रदायकहरूले कल रुटिङ्ग गर्न प्रयोग गर्नेछ ।

(ग) एमएनपि सञ्चालकले तथ्याङ्क (डेटा) संरक्षणका सम्बन्धमा नेपालमा लागू हुने सबै कानून र अन्य कानूनी शर्तहरू पालना गर्नुपर्नेछ ।

(घ) एमएनपि सञ्चालक उक्त एमएनपि सेवा संचालनको लागि आवश्यक केन्द्रिय पोर्टिङ्ग प्लेटफर्म र स्वचालित केन्द्रिय संचालन प्रणाली समेटिएको नम्बर पोर्ट्याबिलिटी क्लियरिङ्ग (एन.पि.सि)हाउसको स्थापना, कार्यान्वयन, उपलब्धता र तयारीको लागि पूर्ण रूपमा जिम्मेवार हुनेछ । साथै सेवा प्रदायकहरूको नेटवर्क र एमएनपि प्रणाली जोड्नका लागि आवश्यक अन्तरआबद्धता सम्बन्धि सम्पूर्ण व्यवस्था गर्ने दायित्व पनि एमएनपि सञ्चालकको नै हुनेछ ।

(ङ) मोबाइल नम्बर पोर्ट्याबिलिटी सेवा उपलब्ध गराउने जिम्मेवारी एमएनपि सञ्चालकको हुनेछ ।

(च) नेपाल दूरसंचार प्राधिकरणले समय समयमा दिएको निर्देशनको पालना गर्ने जिम्मेवारी एमएनपि सञ्चालकको हुनेछ ।

५. अख्तियारीको नवीकरण:

- (क) अख्तियारीको अवधि समाप्त हुनु अगावै अख्तियारी नवीकरण नगरेमा नियम ३ अनुरूप प्रदान गरिएको अख्तियारी समाप्त हुनेछ ।
- (ख) एमएनपि सञ्चालकले अख्तियारीको अवधि समाप्त हुनु तीन (३) महिना अगावै नवीकरणको लागि प्राधिकरणमा निवेदन दिनु पर्नेछ। एमएनपि सञ्चालकले बारम्बार यस अख्तियारीको कुनै शर्तको उल्लंघन गरेमा (वा कुनै गम्भीर समस्यालाई सम्बोधन गर्न नसकेमा) वा सम्बन्धित ऐन,नियम वा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले जारी गरेको अन्य निर्देशन वा आदेश विपरित कार्य गरेको अवस्थामा बाहेक एमएनपि सञ्चालकको अख्तियारी नवीकरण हुन सक्नेछ ।
- (ग) अख्तियारी नवीकरण नभएमा वा खारेज भएको अवस्थामा, अर्को एमएनपि सञ्चालकको व्यवस्था नभएको समयसम्मको लागि हालको एमएनपि सञ्चालकले त्यस्तो संक्रमणकालीन सेवा उपलब्ध गराउनपर्नेछ ।

६. अख्तियारीको जिम्मेवारी वा हस्तान्तरण: यस अख्तियारी र यस अन्तर्गत प्रदान गरिएका कुनै पनि अधिकारलाई पुनः प्रत्यायोजन वा जिम्मेवारी सार्ने वा हस्तान्तरण गर्न सकिनेछैन ।

७. अख्तियारीको निलम्बन वा खारेजी:

- (क) एमएनपि सञ्चालकले यस अख्तियारीको कुनै पनि शर्त उल्लङ्घन गरेमा र नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले त्यस्तो उल्लङ्घनलाई सच्याउन दिएको अवधिभित्र समेत त्यस्तो उल्लङ्घनलाई नसच्याएमा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले यस अख्तियारीलाई जुनसुकै बखत खारेज गर्न सक्नेछ ।
- (ख) सार्वजनिक हित वा राष्ट्रिय सुरक्षा वा राष्ट्रिय संकटकाल/युद्ध वा सामान्य द्वन्द्व वा त्यस्तै अवस्थामा यस अख्तियारीलाई खारेज गर्ने, अन्त्य गर्ने वा निलम्बन गर्ने अधिकार प्राधिकरणमा सुरक्षित रहनेछ ।

परिच्छेद -३

पोर्टिङ्ग सम्बन्धी सामान्य नियमहरू

८. दूरसञ्चार सेवा प्रदायक र एनपिसि सञ्चालकका दायित्वः

- (क) सबै उपभोक्ताहरूलाई भेदभाव नगर्ने आधारमा प्राधिकरणले तोकेको समयावधि भित्र एमएनपि सेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्था गर्नु सबै दूरसञ्चार सेवा प्रदायक र एनपिसि सञ्चालकको सामुहिक जिम्मेवारी हुनेछ ।
- (ख) पोर्टिङ्गको प्रक्रियाको लागी उपभोक्ताले जुन सेवा प्रदायकको सेवालिनै हो सोही सेवा प्रदायकको (प्रापक) कार्यालयमा गएर “पोर्टिङ्गको लागी निवेदन दिनु पर्ने छ । प्रापक सेवा प्रदायकले योग्य उपभोक्ताको पोर्टिङ्गको निवेदनलाई मात्र पोर्टिङ्गको प्रक्रियामा लैजानेछ ।
- (ग) प्रत्येक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले उपभोक्तालाई कुनै शुल्क बिना र उनीहरूको खातामा शून्य मौज्दात भएको अवस्थामा समेत पोर्टिङ्ग सम्बन्धी एसएमएस पठाउन सक्ने गरी आफ्ना नेटवर्क सुनिश्चित गर्नु पर्ने छ । तर, यदि उपभोक्तालाई पहिले देखि नै बाह्य कलवा एसएमएस गर्न रोक लगाइएको भएमा दातृ दूरसञ्चार सेवा प्रदायक (Donor Operator) लाई त्यस्तो एसएमएस पठाउनलाई वाध्य पार्ने छैन ।

९. पोर्टिङ्गको लागी उपभोक्ताको योग्यताः प्रत्येक उपभोक्ता आफ्नो मोबाइल नम्बर पोर्टिङ्गको अनुरोध गर्न योग्य हुनेछ तरः

- (क) दातृ दूरसञ्चार सेवा प्रदायकको नेटवर्कमा आफ्नो मोबाइल नम्बर सक्रिय गरेको नब्बे (९०) दिन पूरा भएको हुनुपर्नेछ,
- (ख) दातृ दूरसञ्चार सेवा प्रदायकको सीम डेटाबेसमा उक्त मोबाइल नम्बर दर्ता भएको हुनुपर्ने छ र प्राधिकरणले निर्धारण गरेको एमएनपि प्रकृत्याका शर्त

बमोजिम सेवा प्रदायकको डेटाबेस बमोजिम उपभोक्ताको परिचय मिलनुपर्नेछ,

(ग) दातृ दूरसञ्चार सेवा प्रदायकसँग उपभोक्ताको कुनै दायित्व नभएको हुनुपर्नेछ,

(घ) पोर्टिङ्गको लागि अनुरोध पेश गरिएको समयमा तत्कालिन सेवा प्रदायकले उक्त मोबाइल नम्बर ब्लक नगरेको वा सेवामा रोक नलगाएको हुनुपर्नेछ,

(ङ) मोबाइल नम्बरको स्वामित्व परिवर्तनको कुनै अनुरोध कार्यान्वयन हुन बाँकी नरहेको हुनुपर्नेछ,

(च) अदालतबाट मोबाइल नम्बर पोर्टिङ्ग गर्न रोक नलगाएको हुनुपर्नेछ ।

१०. पोर्टिङ्गको अनुरोध फारममा हुनुपर्ने विवरणहरू :

(क) पोर्टिङ्गको अनुरोध फारममा अन्य विवरणको अलावा देहायका विषय समावेश हुनु पर्नेछ

(१) नियम ९ मा उल्लेख भएका योग्यताका आधार,

(२) आफ्नो मोबाइल नम्बर पोर्टिङ्ग गर्ने अनुरोध गर्न योग्य र आधिकारिक भएको र उक्त नम्बर चोरी भएको, हराएको वा कुनै ठगी वा गलत क्रियाकलापमा प्रयोग नभएको भनी उपभोक्ताले हस्ताक्षर गरेको स्वघोषणा,

(३) नम्बर पोर्टिङ्ग भएमा, मोबाइलमा बाँकी कुनै मौज्जात भएमा सो सबै समाप्त हुने जानकारी,

(४) आफ्नो नम्बर पोर्टिङ्ग गर्दा उपभोक्ताले आफूले लिएको अन्य सहायक सेवाहरू हट्न सक्ने कुरा बुझेको र सोमा सहमत भई पोर्टिङ्ग गराउन चाहेको भनी हस्ताक्षर गरेको घोषणा,

- (५) उपभोक्ताले आफ्नो नम्बर पोर्टिङ्ग गरेपछि दूरसञ्चार सेवा प्रयोग गरे वापतको शुल्क हालको भन्दा फरक पर्न सक्ने कुरालाई बुझेको र सहमति जनाएको भनी हस्ताक्षर गरेको घोषणा,
- (६) पोर्टिङ्गको लागि अनुरोध भएको मोबाइल नम्बर मोबाइल money को लागि प्रयोगभएको अवस्थामा खातामा बाँकी रहेको सबै रकम दातृ दूरसञ्चार सेवा प्रदायकबाट सञ्चालकबाट भराउने जिम्मेवारी उपभोक्ता स्वयम्को जिम्मेवारी हुने कुरालाई बुझी हस्ताक्षर गरेको घोषणा,
- (७) प्राधिकरणलेसमय समयमा तोकेको अन्य विवरण,
- (ख) पोर्टिङ्गको लागि गरिएको प्रत्येक अनुरोधको साथ देहाय बमोजिम संलग्न गर्नुपर्नेछः
- (१) पोर्टिङ्गको अनुरोधको लागि भरिएको फारम,
- (२) नेपाली नागरिकहरूको हकमा नेपाल सरकारबाट जारी गरिएको फोटो सहितको परिचयपत्र, नागरिकता, ड्राइभिङ्ग लाइसेन्स, मतदाता कार्ड पासपोर्ट र विदेशी नागरिकको हकमा पासपोर्ट ।
११. पोर्टिङ्गको लागि प्राप्त अनुरोधलाई प्राप्त दूरसंचार सेवा प्रदायकले पोर्टिङ्गको लागि नियम ९ मा उल्लेखित विवरणहरू चेक जांच गरि क्लियरिङ्ग हाउसमा पठाउनु पर्नेछ ।
१२. क्लियरिङ्ग हाउसले अनुरोधको सुनिश्चितता वा परिमार्जनको लागि उपभोक्तालाई SMS पठाउने व्यवस्था गर्नुपर्नेछर उपभोक्ताले एस.एम.एस. मार्फत नम्बर पोर्ट्याबिलिटी क्लियरिङ्ग हाउसलाई आफ्नो पोर्टिङ्गको अनुरोधलाई प्रशोधन, प्रमाणीकरण र कार्यान्वयनको लागि अधिकार दिएको जानकारी गराउनु पर्दछ । यस्तो एस.एम.एस. निशुल्क प्रयोग गर्न पाउने व्यवस्था दातृ दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले गर्नुपर्ने छ । अनुरोध निश्चित गरे पश्चात ग्राहकको विवरणहरूको

सुनिश्चितताको लागि ग्राहकको अनुरोधको विवरण दातृ सेवा प्रदायककोमा पठाउनुपर्नेछ ।

१३. प्राप्त अनुरोधको आधारमा पोर्टिङ्गकोलागि उपभोक्ताको योग्यता पुष्टि गरी पोर्टिङ्गको लागि सहमति सहितको जानकारी क्लियरिङ्ग हाउसमा पठाउनु पर्ने छ र सोहि बमोजिम उपभोक्तालाई एसएमएस मार्फत जानकारी गराउनुपर्नेछ । पोर्टिङ्ग प्रक्रिया सफल रूपमा पूरा भएपछि प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले उपभोक्ताको लागि नयाँ सिम जारी गर्नेछ ।

१४. दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरु बीचको अन्तरआबद्धता सम्बन्धी व्यवस्था:

(क) दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरु बीचका अन्तरआबद्धता सम्बन्धी ब्यवस्था प्राधिकरणबाट स्वीकृत आन्तरआबद्धता निर्देशिका बमोजिम हुनेछ ।

(ख) नेपालमा अनुमति प्राप्त दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले आफ्नो नेटवर्कबाट नम्बर पोर्ट्याबिलिटी क्लियरिङ्ग हाउसको नेटवर्क सम्म पोर्टिङ्ग गरिएको मोबाइल नम्बर तथा पोर्टिङ्ग नगरिएको मोबाइल नम्बरबाट सफल तरिकाले ट्राफिक प्रवाह गर्नको लागि आवश्यक पूर्वाधारको जडान र स्थापना वा व्यवस्था आफ्नै खर्चमा गर्नेछन् । यसो गर्दा देहायका नियमहरु लागू हुनेछन्:

(१) अनुमति प्राप्त दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले आफ्नो नेटवर्क र नम्बर पोर्ट्याबिलिटी क्लियरिङ्ग हाउससम्मको नेटवर्क चौबिसै घण्टा चल्ने गरी व्यवस्था गर्नुपर्नेछ,

(२) स्थानीय नम्बर पोर्ट्याबिलिटी डेटाबेस प्रयोग गर्ने अनुमतिप्राप्त दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले पोर्टिङ्ग गरिएका नम्बरहरुमा प्रत्यक्ष रूपमा ट्राफिक प्रवाह(Route) डेटाबेसहुने व्यवस्थाको सुनिश्चित गर्नु पर्ने छ,,

(३) कुनै पनि अनुमतिप्राप्त दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले आफ्नो स्थानीय नम्बर पोर्ट्याबिलिटी डेटाबेस अर्को अनुमतिप्राप्त दूरसञ्चार सेवा प्रदायकलाई बाँड्नेछैन ।

- (ग) आफ्नो नेटवर्कबाट उद्गम हुने ट्राफिककोसही रुटिङ्गको लागि अनुमतिप्राप्त दूरसञ्चार सेवा प्रदायक जिम्मेवार हुनेछ ।
- (घ) अनुमतिप्राप्त दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले नेपालमा शुरु र अन्त्य हुने ट्राफिक प्रवाहको लागि अतिरिक्त सुविधा शुल्क लिन पाउनेछैन ।
- (ङ) एमएनपिकार्यन्वयनमा प्रयोग भएको डेटाबेसमा पहुँच नभएको अनुमतिप्राप्त दूरसञ्चार सेवा प्रदायकबाट प्राप्त कललाई शुरुआति दूरसञ्चार सेवा प्रदायकको नेटवर्कतर्फ रुटिङ्ग गरिनेछ । यदि नम्बर पोर्टिङ्ग गरिएको भएसो कल हाल सक्रिय भएको दूरसञ्चार सेवा प्रदायककोनेटवर्क तर्फ रुटिङ्ग गरिनेछ ।
- (च) नेपालमा भित्रिने अन्तर्राष्ट्रिय एस. एम. एस.को सम्बन्धमा त्यस्तो एस. एम. एस.को रुटिङ्गको लागि अन्तर्राष्ट्रिय गेटवे सेवा प्रदायकले आवश्यक ब्यबस्था गर्नुपर्नेछ ।
१५. पोर्टिङ्ग पूरा नभएसम्मको लागि दूरसञ्चार सेवाको व्यवस्था हुने: मोबाइल नम्बर पोर्टिङ्ग गर्न खोजेका उपभोक्तालाई पोर्टिङ्गको प्रक्रिया पूरा नभए सम्मको लागि दातृ सेवा प्रदायकले दूरसञ्चार सेवा प्रदान गर्नुपर्नेछ ।
१६. अस्वीकृत पोर्टिङ्गको अनुरोधको अभिलेख कायम गर्ने: पोर्टिङ्गको लागि गरिएको अनुरोध अस्वीकृतिको अभिलेख दातृ सेवा प्रदायकले राख्नु पर्ने छ । यस्तो अभिलेखको अवधि कम्तिमा १२ (बाह्र) महिना सम्मको हुनुपर्नेछ ।

परिच्छेद -४

एमएनपि क्लियरिङ्ग हाउस सम्बन्धी व्यवस्था

१७. नम्बर पोर्ट्याबिलिटी क्लियरिङ्ग हाउसको स्थापना:

- (क) एनपिसि सञ्चालकले नम्बर पोर्ट्याबिलिटी क्लियरिङ्ग हाउसको स्थापना गरी संचालन गर्नेछ। एनपिसि सञ्चालकले देहायका कार्य गर्न नम्बर पोर्ट्याबिलिटी हाउसको प्रयोग गर्नेछः
- (१) दातृ र प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकबीच पोर्टिङ्ग सम्बन्धी सन्देश सम्प्रेषण गर्ने र प्रत्येक व्यक्तिगत र सामूहिक पोर्टिङ्ग सम्बन्धी विवरण अद्यावधिक राख्ने,
 - (२) प्राधिकरणले स्वीकृत गरेको सञ्चालन कार्यविधि बमोजिम पोर्टिङ्ग सम्बन्धी प्रक्रिया नियमित र प्रभावकारी रूपमा सम्प्रेषण भईरहेको सुनिश्चित गर्ने र सेवा प्रदायकले पोर्टिङ्गको लागि लक्षित गरेको समयतालिकालाई अनुसरण गरेको सम्बन्धमा अनुगमन गरी प्राधिकरणलाई जानकारी गराउने,
 - (३) पोर्टिङ्ग कारोबारको वैधता पुष्टि गर्ने,
 - (४) पोर्टिङ्गको अनुरोध पुष्टि गर्न उपभोक्ताबाट पठाइएको एसएमएस सन्देश प्राप्त गर्ने र जाँच गर्ने,
 - (५) उपभोक्तालाई सम्पर्क गर्ने र उनीहरूलाई उनीहरूका पोर्टिङ्गको अनुरोधको स्थिति एसएमएस मार्फत जानकारी गराउने,
 - (६) दातृ दूरसञ्चार सेवा प्रदायकबाट प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकमा सफलता पूर्वक पोर्टिङ्ग गरिएको नम्बरलाई प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकको सिम दर्ता प्रणाली अद्यावधिक गर्ने,
 - (७) पोर्टिङ्ग सम्बन्धी सम्पूर्ण क्रियाकलापको विवरण (लग) संकलन गर्ने,
 - (८) पोर्टिङ्ग सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन गर्ने,

(९) उपभोक्ताको कुनै व्यक्तिगत तथ्याङ्क भएकोमा पोर्टिङ्ग सम्बन्धी कार्य सम्पन्न भएपछि हटाउने गरी सो बाहेकका पोर्टिङ्ग सम्बन्धीप्रत्येक कारोबारको सूचना अभिलेख गर्ने,

(१०) पोर्टिङ्ग गरिएका सबै नम्बरहरूको सम्बन्धित डेटाबेस कायम गर्ने र कुनै पनिसेवा प्रदायकलाई आफ्नो स्थानीय राउटिङ्ग डेटाबेस मिलाउन र प्राधिकरणले निर्देशन दिए वमोजिमको कार्य गर्ने ।

(ख) नम्बर पोर्ट्याबिलिटी क्लियरिङ्ग हाउस र नम्बर पोर्ट्याबिलिटी प्रणाली बिध्यमान कानून वमोजिम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद-५

एमएनपि सेवाको कार्यान्वयन

१८. एमएनपि सेवाको शुभारम्भ: प्राधिकरणले तोकेको मिति देखि मोबाइल सेवा उपलब्ध गराउने प्रत्येक अनुमतिप्राप्त सेवा प्रदायकले उपभोक्तालाई एमएनपि सेवा उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।
१९. एमएनपि सेवाको जडान र परीक्षण: प्राधिकरणले एमएनपि सेवाको शुभारम्भको लागि तोकेको मिति भित्र नेपालका मोबाइल सेवा उपलब्ध गराउने सम्पूर्ण अनुमतिप्राप्त सेवा प्रदायकले एमएनपि कार्यान्वयन गर्न आवश्यक प्रणाली जडान गरी सफल परीक्षण गरेको हुनुपर्नेछ ।
२०. स्वचालित पोर्टिङ्ग प्रणाली कार्यान्वयन र सञ्चालन गर्ने: एमएनपि सेवाको प्रभावकारी, नियमित र विश्वसनीय उपलब्धतालाई सहजीकरण गर्नको लागि सबै मोबाइल सेवा प्रदायकले स्वचालित पोर्टिङ्ग प्रणाली सञ्चालन गरी नम्बर पोर्ट्याबिलिटी क्लियरिङ्ग हाउसको नेटवर्कसँग जोडिने व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।
२१. एनपिसि सञ्चालकले सहजीकरण गर्ने: नम्बर पोर्ट्याबिलिटी क्लियरिङ्ग हाउस सञ्चालकले दातृ दूरसञ्चार सेवा प्रदायक र प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकसँग प्रभावकारी समन्वय गरी नम्बरको शीघ्र पोर्टिङ्गकोव्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

२२. एनपिसि सञ्चालकले तथ्याङ्क र प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने: नम्बर पोटर्याबिलिटी क्लियरिङ्ग हाउस सञ्चालकले पोर्टिङ्गको लागि कुल प्राप्त अनुरोधको संख्या,सफलतापूर्वक कार्यान्वयन गरिएको पोर्टिङ्गका अनुरोधका संख्या,असफल भएका पोर्टिङ्ग अनुरोधका संख्या र सोका कारण र पोर्टिङ्ग प्रक्रियाको प्रत्येक चरणमा मोबाइल सेवा प्रदायकले लगाएको समय आदि विषय समेटेको तथ्याङ्क र प्रतिवेदन तयार गर्नेछ । त्यस्तो तथ्याङ्क र प्रतिवेदन प्राधिकरणले अनुरोध गरेको समयमाप्राधिकरणलाई पेश गर्नुपर्नेछ ।
२३. प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले अभिलेख कायम गर्नुपर्ने: पोर्टिङ्गको अनुरोधलाईसफलतापूर्वक पोर्टिङ्ग गरिएका सबै मोबाइल नम्बरहरुतथाग्राहकको हस्ताक्षर र फोटो सहितको पोर्टिङ्गका लागि भरिएको फारम सम्बन्धी विवरणहरु पोर्टिङ्ग गरिएको मिति देखिको अभिलेख राख्ने जिम्मेवारी प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकको हुनेछ ।
२४. पोर्टिङ्गसम्बन्धी अन्य कागजात उपलब्ध गराउने दायित्व: प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले पोर्टिङ्ग सम्बन्धी उपलब्ध ग्राहकको अन्य कागजातको विवरण प्राधिकरण वा दातृ सेवा प्रदायकबाट माग भएमा अनुरोध प्राप्त भएको दुई कार्यदिनभित्र उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।
२५. प्राधिकरणले हस्तक्षेप गर्नसक्ने: नेपालमा दूरसञ्चार क्षेत्रको प्रवर्धन र निरन्तर विकासको सुनिश्चितता गर्न उपभोक्ता वा सेवा प्रदायकको हित संरक्षण गर्न र यस नियमावलीको प्रावधान अनुरूप कार्यान्वयन गर्नका लागि आदेश वा लिखित निर्देशन मार्फत,प्राधिकरणले आवश्यकतानुसार समय समयमा हस्तक्षेप गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद-६

एमएनपि शुल्क उठाउने र नम्बर पोटर्याबिलिटी क्लियरिङ्ग हाउस सम्बन्धी आर्थिक व्यवस्था

२६. पोर्टिङ्ग शुल्क:

- (क) प्राधिकरणले पोर्टिङ्ग गरे वापत एनपिसि सञ्चालकले उठाउने शुल्क निर्धारण गर्नेछ ।
- (ख) प्राधिकरणले त्यस्तो शुल्क प्रति पोर्टको कारोबार शुल्कको आधारमा उठाउन निर्धारण गरेको अवस्थामा प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले प्रत्येक सफल पोर्टको लागि एनपिसि सञ्चालकलाई प्रति पोर्ट कारोबारको प्राधिकरणले तोकेको दरमा एनपिसि सञ्चालकबाट बील प्राप्त भएको ३० दिनभित्र वा दुवै पक्षबीच सहमति भएको भए त्यस्तो समय सीमा भित्र शुल्क तिर्नुपर्नेछ ।

२७. पोर्टिङ्ग शुल्क नतिरेमा:

- (क) प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले प्रति पोर्ट कारोबारको शुल्क नियम २५ 'ख' मा तोकिएको समय सीमा भित्र नतिरेमा एनपिसि सञ्चालकले त्यस्तो प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकलाई तोकिएको समय समाप्त भएको १५ दिनभित्र शुल्क तिर्न सूचना जारी गर्नुपर्नेछ ।
- (ख) उपनियम (१) बमोजिम प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकलाई सूचना जारी गरिएको भएतापनि, एनपिसि सञ्चालकले त्यस्तो शुल्क नतिर्ने प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकलाई उपलब्ध गराएको मोबाइल नम्बर पोर्ट्याबिलिटी सेवा रोक्न पाउनेछैन ।

२८. विवाद समाधान:

- (क) नम्बर पोर्टिङ्ग वा पोर्टिङ्ग सम्बन्धी उपभोक्ताको उजुरीका सम्बन्धमा प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायक र दातृ दूरसञ्चार सेवा प्रदायक बीचमा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा वा पोर्टिङ्ग सेवा सम्बन्धमा सेवा प्रदायक एनपिसि सञ्चालक बीच विवाद उत्पन्न भएमा ७ दिनभित्र सम्बन्धितपक्षहरूबीच छलफल गरी विवाद समाधान गर्नु पर्ने छ । यदि छलफल गरी विवाद समाधान नभएमा

कुनै एक पक्षले विवाद समाधानको लागि प्राधिकरणमा निवेदन पेश गर्न सक्नेछ ।

(ख) एमएनपि सेवासँग सम्बन्धित एमएनपि सञ्चालक, सेवा प्रदायक र ग्राहक बीचको विवाद समाधान गर्ने अधिकार प्राधिकरणमा निहित रहनेछ ।

परिच्छेद-७

उपभोक्ताको उजुरीको समाधान

२९. उपभोक्ता उजुरी एकाई:

(क) प्रत्येक सेवा प्रदायकले एमएनपि सेवाको सम्बन्धमा उपभोक्ताले गरेका उजुरी प्राप्त गर्ने, समीक्षा गर्न र समाधान गर्नको लागि “उपभोक्ता उजुरी एकाई” स्थापना गर्नुपर्नेछ ।

(ख) प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले एमएनपि सेवाको सम्बन्धमा उपभोक्ताको उजुरी टेलिफोन मार्फत पनि सम्बोधन हुन सक्ने गरी “उपभोक्ता उजुरी एकाई” को व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(ग) उपभोक्ता उजुरी एकाईले सबै उजुरीहरूको अभिलेख राख्नु पर्नेछ र उजुरी दर्ता भएको बढीमा तीन कार्यदिनभित्र उजुरी समाधान हुने गरी आवश्यक सबै व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(घ) उपभोक्ताको उजुरी वा जिज्ञासालाई तीन कार्यदिनभित्र समाधान गर्नका लागि आवश्यक कारवाहीको सम्बन्धमा प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायक र दातृ दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरू बिच सहमत हुन नसकेमा प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले त्यस्तो उजुरीलाई समयभित्रै प्राधिकरण समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।

३०. तथ्याङ्कको गोपनीयता:

- (क) एमएनपि सेवाको सम्बन्धमा उपभोक्ताले उपलब्ध गराएका कुनै पनि तथ्याङ्कलाई दूरसञ्चार सेवा प्रदायक र एनपिसि सञ्चालकले गोप्य राख्नुपर्नेछ ।
- (ख) एनपिसिसञ्चालक र दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले पोर्टिङ्गको लागि निवेदन दिएका उपभोक्ताले उपलब्ध गराएका तथ्याङ्कको अनधिकृत प्रयोग वा पहुँचबाट सुरक्षागर्नको लागि उपयुक्त संयन्त्र स्थापना गर्नु पर्नेछ र त्यस्तो तथ्याङ्क मोबाइल नम्बर पोर्टिङ्ग प्रयोजनको लागि मात्र प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।
- (ग) यी उपनियमका व्यवस्थाले सेवा प्रदायकलाई नियमानुसार कानून कार्यान्वयन गर्ने निकाय र प्राधिकरणका आधिकारिक व्यक्तिलाई अनुगमनको लागि तथ्याङ्क उपलब्ध गराउन वा तथ्याङ्कमा पहुँच दिन रोक लगाउनेछैन ।

परिच्छेद ८

सजाँय र जरिवाना

३१. सुपरिवेक्षण र अनुशासन सम्बन्धी प्राधिकरणको अधिकार:

- (क) प्राधिकरणले ऐन, नियमावलीको अधिनमा रही एनपिसि सञ्चालक र अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकको काम कारवाहीको सुपरिवेक्षण गर्ने छ ।
- (ख) यस नियमावली अनुरूप कार्य नगरेमा ऐनको दफा ४७ को व्यवस्था बमोजिम सजाँय र जरिवाना गरिनेछ ।

३२. एनपिसि सञ्चालकले आफ्नो रिपोर्टिङ्ग गर्ने दायित्व पूरा नगरेमा:

- (क) एनपिसि सञ्चालकले प्राधिकरणले निर्देशन गरेको समय र अवस्थामा यी नियमहरू अन्तर्गत रिपोर्टिङ्ग नगरेमा, निष्क्रिय भएका पोर्टिङ्ग गरिएका

नम्बरफिर्ता गरी रिपोर्टिङ्ग नगरेमा, त्यस्तो प्रत्येक रिपोर्टिङ्ग कार्यको लागि छुट्टाछुट्टै जरिवाना हुनेछ ।

(ख) प्राधिकरणले प्रदान गरेको अख्तियारीमा उल्लेख भएको मासिक प्रणाली उपलब्धता सम्बन्धी दायित्वको पालना नगरेमा त्यस्तो प्रत्येक रिपोर्टिङ्ग कार्यको लागि छुट्टा छुट्टै जरिवाना हुनेछ ।

३३. कार्यान्वयन सूचकाङ्क पूरा गर्न नसकेकोमा सजाय:

(क) नम्बर पोर्ट्याबिलिटी सम्बन्धमा प्राधिकरणले तय गरेका सूचक वा कार्यान्वयन सूचकाङ्क पूरा गर्न असफल भएमा सेवा प्रदायकहरूलाई जरिवाना लगाउन सक्नेछ । यसमा अन्य परिस्थितिको अलावा देहाय बमोजिमका परिस्थितिहरू समावेश हुनेछन्

(१) पोर्टिङ्गको लागि योग्य प्रत्येक उपभोक्ताको अनुरोध लाई सेवा प्रदायकले पोर्टिङ्गको स्वीकृतिको लागि समयमा नै सम्बन्धीत निकायमा पेश नगरेमा,

(२) सेवा प्रदायकले पोर्टिङ्गको अनुरोधलाई नम्बर पोर्ट्याबिलिटी क्लियरिङ्ग हाउसमा उपलब्ध नगराउनुका साथै पोर्टिङ्ग सम्बन्धी कुनै पनि क्रियाकलाप तोकिएको समय भित्र पालना नगरेमा,

(३) उपभोक्ताको अकाउन्टमा रोक लगाएको अवस्थामा बाहेक दातृ दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले उपभोक्तालाई नम्बर पोर्ट्याबिलिटी क्लियरिङ्ग हाउसमा, निःशुल्क एसएमएस उपलब्ध नगराएमा,

(४) सेवा प्रदायकले देहायका कुनै कार्य गर्न नसकेमा,

(क) तोकिएको समयभित्र पोर्टिङ्ग पूरा भएको सूचना प्राप्त भएपछि अध्यावधिक तथ्याङ्क डाउनलोड गर्न

(ख) सेवा प्रदायकले डेटाबेस पूर्वाधारको प्रयोग गरेर रुटिङ्ग गर्न,

- (५) दातृ दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले कुनै आधार बिना नै पोर्टिङ्ग स्वीकृतिको अनुरोध अस्वीकार गरेमा,
- (६) पोर्टिङ्गको प्रक्रिया पूरा हुनु पूर्व नै दातृ दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले पोर्टिङ्ग गर्ने उपभोक्तालाई सम्पर्क गरेमा,
- (७) प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकलाई नम्बर प्रदान गरेको अवस्थामा बाहेक प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले नयाँ उपभोक्तालाई पोर्टिङ्ग भईसकेको निष्क्रिय नम्बर प्रदान गरेमा,
- (८) दुई पोर्टिङ्ग बिच हुनु पर्ने ९०दिन अवधिको दुरुपयोग गरेमा,
- (९) प्रापक दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले पोर्टिङ्ग स्वीकृतिको अनुरोध पेश गर्नु पूर्व उपभोक्ताको पोर्टिङ्ग सम्बन्धी लिखित सहमति प्राप्त नगरेमा,
- (१०) उपभोक्ताले नम्बर पोर्ट्याबिलिटी क्लियरिङ्ग हाउसमा पोर्टिङ्गको लागि पठाएको एसएमएसको आधारमा दातृ दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले उपभोक्ताको अवस्थालाई परिवर्तन गरेमा,
- (११) दातृ दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले उपभोक्ताको नम्बर पोर्टिङ्ग स्वीकृतिको लागि प्राप्त अनुरोधको आधारमा (सफल रूपमा पोर्टिङ्ग गरिएकोमा अकाउन्ट बन्द गर्नेमा बाहेक) उपभोक्ताको अकाउन्ट स्थितिलाई परिवर्तन गरेमा,
- (१२) पोर्टिङ्ग प्रक्रिया सम्बन्धमा कुनै पनि किसिमको झुटो, नमिल्ने वा झुक्याउने सूचना दिएमा,
- (१३) प्राधिकरणलाई पेश गरिएको कुनै पनि प्रतिवेदनमा झुटा विवरण समावेश भएमा,

(१४) उपभोक्तालाई पोर्टिङ्ग गर्नको लागि उक्साउने उद्देश्यले नेटवर्कका सम्बन्धमा र उपभोक्ताको सम्बन्धमा गलत वा झुक्याउने विवरण दिएमा,

(१५) अनुसन्धानको क्रममा प्राधिकरणलाई सहयोग नगरेमा ।

परिच्छेद ९

विविध

३४. कार्यविधि बनाउने सक्ने अधिकार: एमएनपि कार्यान्वयनको लागि प्राधिकरणले आवश्यकतानुसार कार्यविधि जारी गर्नसक्नेछ ।
३५. अभिलेख अद्यावधिक गर्ने: एनपिसि सञ्चालक र सेवा प्रदायकले एमएनपि कारोबार सम्बन्धीसबै विवरण अद्यावधिक गरी अभिलेख र राख्नु पर्ने छ र कुनै पनि निरिक्षण वा सोधपुछको क्रममा आवश्यकतानुसार प्राधिकरणलाई विवरणहरु उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।
३६. हस्तक्षेप र समीक्षा गर्न सक्ने: प्राधिकरणले आदेश वा लिखित निर्देशन मार्फत दूरसञ्चार क्षेत्रको समयानुकूल विकासलाई प्रवर्धन गर्नको साथै उपभोक्ता वा सेवा प्रदायकको हित संरक्षणको लागि र यस नियमावलीको पालना सुनिश्चित गर्न समय समयमा हस्तक्षेप गर्नसक्नेछ ।